

ד' בתמוז תש"ף

26 ביוני 2020

אגרת 14: מחנה-בסיס

עמיתות ועמיתים יקרים, חברי הסגל האקדמי במכללת קיי,

הר אוורסט, פסגת העולם, מתנשא לגובה של 8848 מ' מעל פני הים, הוא הגבוה בשרשרת הרי ההימלאיה וההר הגבוה ביותר בעולם. בגובה של כ- 5000 מ' ממוקמים שני מחנות-בסיס, האחד מצפון לפסגה בשטח טיבט, והשני מדרום, בנפאל. מחנה-בסיס הוא כפר אוהלים גדול, הנמצא בסביבה המוגנת ממשבי רוח עזים ומסופות שלג כבדות, ואליו המטפסים מגיעים כאל בית בטוח, בו הם מבליים חלק מזמנם, אוגרים כוח ומסתגלים לגובה, וממנו הם יוצאים להמשך מסעם.

כמו למטפסי הרים מנוסים, גם לנו יש מחנות-בסיס, בהם אנחנו עוצרים ללמוד על הצעדים הקודמים ולתכנן את המשך המסע, והשבוע היה זה הכנס המקוון שקיימנו, לאור התקופה המאתגרת של הוראה ולמידה במשבר הקורונה. הכנס "קפיצה למרחק" היווה עבורנו מרחב של חברותא מקצועית, בו שיתפנו את עמיתינו בהתנסויות, בתובנות ובאתגרי ההוראה של סמסטר הלמידה מרחוק. אחד המתחים, שהועלו בו, היה המתח בין הוראה ממרחק לבין הצורך שלנו ושל הסטודנטים שלנו בקשר ובשייכות, לא במסכים מוחשכים אלא במחנה-בסיס בטוח ובפנים גלויות.

במהלך הסמסטר הזה פגשנו גם במתחים נוספים, ושניים מהם היו המתח בסוגיית האקדמיות והמתח בסוגיית השו"ן. בהיבט האקדמי ביקשנו להקפיד על למידה מעמיקה, עיונית ומעשית, אך בו זמנית גם רצינו להקל על סטודנטים, שבטאו תחושות של עומס-יתר רגשי וקוגניטיבי. מתח אחר השתקף באי השו"ן הגלוי בין סטודנטים שונים במכללה לגבי תשתיות ותנאי הלמידה שלהם מרחוק, כשמול הפערים המתרחבים זכרנו את חזון המכללה והשליחות רבת השנים שלה לצמצום פערים ולקידום צדק חברתי. הסוגיות האלו יעמדו לפתחנו גם בתקופת הבחינות, ואולי אף בשנת הלימודים הבאה. אנחנו נמשיך להעמיק בהן ולמצוא מגוון דרכי מוצא, כדי שנהיה שלמים עם עצמנו ועם המחויבות המקצועית שלנו. חלק מההון המקצועי שלנו טמון בקשר ובשייכות שביננו ואני מקווה שנגייס הון זה בבחינת דרכי המוצא.

תיאוריית ההכוונה העצמית היא תיאוריית מוטיבציה, המבוססת על גישה הומניסטית, מבית מדרשם של דיסי וראיין (Deci & Ryan, 2000). הגישה מאמינה בנטייתו הטבעית של האדם להיות סקרן ומתעניין, ללמוד ולהתפתח. כדי לאפשר לנטייה הטבעית הזו להיפתח ולהתפרש, יש לתמוך במילוי צרכים פסיכולוגיים בסיסיים של אוטונומיה, תחושת יכולת, וקשר ושייכות. קשר ושייכות הוא הצורך של האדם להתחבר לאחרים באופן עמוק ומשמעותי, לדאוג לאחר ולהרגיש שאנו קשורים אליו באופן אותנטי. אדם המרגיש שייך למסגרות משפחתיות, חברתיות ומקצועיות, שבהן הוא חי, יפנה גם להיות פעיל ומעורב בהן, וירגיש תחושה של רווחה רגשית ומיטביות. בשנה זו עשינו מאמצים רבים לקידום תחושת הקשר והשייכות ביננו, למרות המרחק הפיזי, וגם הכנס השבוע היה חלק ממאמצים אלה.

בתרבות הדנית יש מונח הנקרא fællesskab. אין לו תרגום ישיר לשפתנו, אך משמעו הוא "תחושה של ביחד בקהילה אחת", קשר בין-אישי עמוק, הנתפס כהון החברתי של הדנים, ואף מוטמע במערכת החינוך שלהם. טיפוח מיומנויות רגשיות וחברתיות, היכרות קרובה בין מרצים וסטודנטים, הכרה בשונות בין הסטודנטים וקבלת אחריות משותפת לקידום - כל אלה הם חלק מטיפוח fællesskab ותחושת הקשר והשייכות. אני מאחלת לכולנו להמשיך ולהעמיק את תחושת ה"ביחד", בדאגה אכפתית ובערבות הדדית.

איגרת זו היא איגרת 14 וגם האחרונה שלי אליכם, כשהסמסטר מגיע לסיומו ועמו תחילת תקופת הבחינות. אני מקווה שהאיגרות העמיקו את תחושת הקשר והשייכות ביננו, הסגל האקדמי של מכללת קיי. בקרוב תתחילו את חופשת הקיץ ואני מקווה שזו תהיה עבורכם תקופה של רגיעה ואגירת כוחות במחנות-הבסיס שלכם. נפגש שוב בתום החופשה וביחד נמשיך את הטיפוס למעלה.

בריאות איתנה לכולכם וקיץ רגוע

פרופ' לאה קוזמינסקי
נשיאה